

Posudek oponentky
k bakalářské práci Elišky Kühnelové
Pojetí státu dle libertarianismu
Ing. Inna Čábelková, Ph.D.

Ve své práci se autorka zaměřuje na pojetí státu z pohledu liberalizmu. Cíl práce je formulován již v abstraktu na dvakrát a to „Cílem bakalářské práce je představit libertarianismus, jeho klíčové koncepty a proudy“ (abstrakt, stránka nečíslovaná) a „Cílem této části je zjistit, zda je možné tvrdit, že je Ústava v souladu s libertariánskými principy vysoké ekonomické a osobní svobody, které byly představeny v první části práce a jak je v Ústavě upraveno, aby politická moc nemohla omezovat svobody občanů Liberlandu“ (tamtéž). První cíl práce tak považují za cíl teoretické popisné části, kdyžto cíl druhý patří k části argumentační, kde autorka představuje svůj přínos k existujícím poznatkům. Ovšem z tohoto hlediska rozdělení na kompilační a analytickou část se mi tato práce jeví jako nevyvážená jelikož popisná a kompilační část zabírá 45 stran, kdyžto vlastnímu analytickému přínosu autorky je věnováno pouze 9 stran (s. 47-58), přičemž stránky 48-55 jsou věnovány doslovnému přepisu ústavy Liberlandu. Pak na s. 47 je cíl práce přeformulován následovně „Hlavním cílem mé bakalářské práce je zjistit, jakým způsobem chce Liberland zachovat vysokou míru ekonomické a osobní svobody tak, aby je politická moc nemohla negativně ovlivnit a zda je možné tvrdit, že je jejich Ústava v souladu s libertariánskými principy.“ (s. 47)

Pozitiva práce

- Aktualita tématu
- Autorka používá cizojazyčnou literaturu
- Dobra struktura práce

Připomínky a otázky k obhajobě

- Z hlediska rozdělení na kompilační a analytickou část se mi tato práce jeví jako nevyvážená jelikož popisná a kompilační část zabírá 45 stran, kdyžto vlastnímu analytickému přínosu autorky je věnováno pouze 9 stran (s. 47-58), přičemž stránky 48-55 jsou věnovány doslovnému přepisu ústavy Liberlandu.

- U citaci ne vždy jsou uvedeny čísla stránek viz např. s. 46 : „kde poctiví lidé mohou prosperovat bez toho, aby jim stát znepríjemňoval život zbytečnými zákazy a daněmi“.
- Odkaz na konci odstavce je uveden před tečkou, což vyvolává dojem, že pouze poslední věta je převzata. Vzniká otázka odkud pochází je zbytek odstavce včetně citace (viz např. 2 odstavec na s. 46).
- Odkaz na wikipedii v akademických pracích je nepřipustný (viz Wikipedia © 2018, Wikipedia: the free encyclopedia [online]. „Nolan Chart“, last modified on 4.6.2018 [cit. 2018-06-25]. Dostupné z: https://en.wikipedia.org/wiki/Nolan_Chart)
- Na s. 47-48 autorka uvádí, že „Graf výše demonstruje postup při schvalování zákonů. Vládní kabinet podá návrh zákona před sněmovnu, sněmovna musí následně zákon odhlasovat minimálně patnácti hlasy z dvaceti, aby zákon mohl být přijat. Poté se zákon postupuje nejvyššímu soudu, ten rozhodne, jestli není protiústavní a pokud zákon schválí, občané mají ještě možnost zákon vetovat. Možnost vetování zákona je pro občany Liberlandu klíčový předpoklad pro zachování svobod a vypovídá o tom, že Liberland chce skutečně být svobodným státem, ve kterém si občané mohou rozhodovat o zákonech, kterými se budou ve své zemi řídit“. Zde by byla vhodná hlubší interpretace, jak autorka definuje svobodu v tomto kontextu, ohledně toho jaké a čí svobody v tomto systému budou podporovány. Zde narážím na problém většinového rozhodování. V případě když schvalovaný zákon pak poškozují svobodu menšího počtu lidí. Hypotetický příklad by v případě klasického státu by byl následující: pokud stárnutí populace povede k tomu, že více než 50% občanů budou pobírat důchody, mohou si v tomto systému zvyšovat důchody jak budou chtít, jelikož je jich většina čímž by poškozovali svobodu pracujících užívat si výsledky své práce jelikož ve finále by to vedlo ke zvýšení daní. Autorka jistě přijde i s jiným příkladem s libertariánské společnosti.
- Chybí propojení analytické části s částí teoretickou. Analýza ústavy je jen souborem vlastních myšlenek a dojmů.
- Na s. 56 autorka uvádí, že „Ustanovení §3 zaručuje svobodu médiím, která je v dnešní době často potlačována a to i ve vyspělých západních zemích. V poslední době se setkáváme například s tím, že soudy vydávají zákaz médiím informovat veřejnost o některých tématech.“ Zde je vhodný komentář jak se to vztahuje k svobodě ve společnosti, případně svobodě koho. Zda například svoboda jedince mít vlastní soukromí se slučuje s absolutní svobodou medií toto soukromí odhalit.

- S. 57. „Ustanovení §39 zaručuje vysokou míru svobody ve věcech nakládání se soukromým majetkem, především nemovitým, který je v naprosté většině zemí světa do určité míry regulován. Typickým příkladem je vymezení účelu užívání soukromých pozemků.“ Jak je to se svobodou lidí mít výhled, nebo park ve městě, případně veřejnou dopravu, silnice a dálnice, které také se umísťují na něčích pozemcích.
- Prosím o komentář s. 57: „Ustanovení §42 zajišťuje právo na svobodné nakládání s komoditami bez možnosti regulací ze strany státu. Takových regulací je, především v západním světě, obrovské množství. Příkladem může být regulované nakládání s cennými papíry či zákaz emitování vlastní měny. Tyto regulace jsou vytvořeny z důvodu snazšího výběru daní z užívání těchto aktiv ze strany státu“. Zda například hlavním důvodem zastavení obchodování na burze v případě poklesu burzovního indexu o více než určitý počet bodů je výběr daní.
- Část cíle práce „Hlavním cílem mé bakalářské práce je zjistit, jakým způsobem chce Liberland zachovat vysokou míru ekonomické a osobní svobody tak, aby je politická moc nemohla negativně ovlivnit“ nebyla v práci zohledněná vůbec. Předpokládalo by to totiž studium reálných situací a ne pouze ústavy.

Obecně lze konstatovat, že autorka zvolila velmi obtížný úkol analýzy ústavy bez dostatečných právnických znalostí a bez znalosti relevantních precedentů. Ve výsledku analýza působí velmi plochým až jednostranně zkráceným dojmem. Práci vnímám na hranici obhajitelnosti. Navrhuji 4 až 3 podle průběhu obhajoby.

V Praze dne 17.8.2018

Ing. Inna Čábelková, Ph.D.